

Goněc, V.: Od „malé Evropy“ k „velké Evropě“. Dějiny rozšiřování Evropských společenství/ Evropské unie*

Dvousvazková publikace Vladimíra Goňce *Od „malé Evropy“ k „velké Evropě“* přináší tematiku vysoce aktuální, neboť se věnuje historii rozšiřování tohoto subjektu od 50. let 20. století do současnosti, resp. do roku 2002.

Úvod je věnován obecně fenoménu rozšiřování Evropských společenství. Podrobně jsou popsány jednotlivé vlny rozšíření, závěr úvodní části probírá otázku, kam až lze zajít v procesu rozšiřování Evropy, v níž se autor ve stručnosti zaměřil na Rusko. Následující stránky publikace se soustředí na jednotlivé specifické případy zemí, které do Společenství, resp. Unie vstoupily, nebo mají alespoň se jmenovaným subjektem partikulární vztah. Postupně jsou tak popsány případy Velké Británie, Rakouska a Švýcarska (které uzavírá svazek první). Do svazku druhého jsou začleněny země severské (Dánsko, Švédsko, Finsko, Norsko), dále Irsko, Řecko, Španělsko a Portugalsko, popsán je rovněž případ Turecka. Závěrečná kapitola se pod názvem „Zůstala za železnou oponou ještě Evropa?“⁴ soustředí na proces tzv. východního rozšíření.

Vzhledem k autorově detailní znalosti celé problematiky (Vladimír Goněc získal v letech 1998-2001 tituly Jean Monnet Chair a Jean Monnet Professor) jsou jednotlivá témata popsána s velkou dávkou podrobnosti. Čtenář se dozvídá řadu zajímavých informací, které byly nejen obsahem vytvářených smluv, ale také těch, které provázely procesy vyjednávání o přistoupení ke Společenství/Unii. Absence analytického přístupu však nepřivádí čtenáře k zamyšlení na jednotlivými procesy, které probíhaly, event. probíhají v souvislosti s evropskými integračními snahami. Zřejmě nejmarkantnější lze tento postřeh aplikovat na kapitolu zaměřenou na tzv. východní vlnu rozšiřování. Navzdory shromáždění velkého množ-

ství zajímavých faktů chybí závěr, který by tyto informace utřídil a shrnul.

Co však na celém díle zarazí nejvíce, je autorem zvolený jazyk. Časté užití expresivních výrazů (žvátat, přeorat, výlevy apod.) je v kontextu vědecké práce nečekané a překvapí, stejně jako hojně užívání zkratk nejružnějšího typu (cca, t.č.). Práce by si pak zcela jistě zasloužila pozornější editorskou úpravu, o čemž svědčí řada překlepů, časté (ne však důsledně) nesklonování příjmení jednotlivých politiků či z gramatického hlediska ne vždy správná stavba vět.

Publikace Vladimíra Goňce navazuje na předešlé autorovo dílo mapující historii evropské integrace s názvem *Evropská idea. Idea mírové, kooperující a sjednocující se Evropy I a II*, které vyšlo v roce 2000, resp. 2001. Díl první uvedené publikace je věnován integraci kontinentu do roku 1939, díl druhý se soustředil na období 1938-1950. Recenzovanou knihou je tak završeno autorovo úsilí o zmapování evropských integračních ambicí. Kniha podává velmi solidní přehled novodobé fáze tohoto procesu, a proto by neměla uniknout pozornosti každému, kdo se danou problematikou zabývá.

H. LYLOVÁ

* Masarykova univerzita, Brno 2002

S. Kozubek, M. Kozubek (eds): Biophysics of the Genome*

Sborník představuje souhrn příspěvků přednesených na 2. konferenci „Biophysics of the Genome“, která se konala v Hlohovci ve dnech 2. – 4. 2003. Toto setkání, jehož se zúčastnilo více než 40 českých a zahraničních odborníků, bylo organizováno členy laboratoře molekulární cytologie a cytometrie z Biofyzikálního ústavu Akademie věd ČR a laboratoře optické mikroskopie Fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně.

Sborník obsahuje 17 příspěvků, které mají charakter ucelených časopiseckých publikací zabývajících se zejména struktu-

rou jaderného chromatinu interfázových, stimulovaných a apoptotických jader, strukturou a funkcí rostlinných a protozoárních telomer, studiem genové exprese u standardních a nádorových buněk, genovou regulací u změn chromatinové struktury, vývojem a optimalizací metod obrazové cytometrie, studiem úrovně chromozomové metylace, účinkem gama záření na leukemické buňky a řadou dalších, neméně zajímavých témat.

Je přítom příznačné, že autoři používají moderních experimentálních metod a přístupů, které zahrnují jak specializované metody optické a fluorescenční mikroskopie, metody počítačových analýz a zpracování dat, metody počítačových modelování a rekonstrukcí, tak i rychle se rozvíjející metody funkční genomiky.

Sborník je moderním textem, který přináší pohled na studium lidského genomu i genomů dalších organismů z poněkud odlišného úhlu než z hlediska molekulárně genetického studia sekvenčně zakódované genetické informace. Přináší zejména pohled strukturní, který je však konfrontován s funkčními parametry studovaného genomu. Sborník je tak zajímavým souborem prací, které by neměly uniknout pozornosti odborníků studujících genomy nejrůznějších organismů, včetně genomu lidského.

D. ŠMAJS

*Proceedings of the Conference at Hlohovec, Czech Republic. Masarykova univerzita v Brně, 2003. 94 s.

Vaculík, J., Mihola, J. (ed.): Místo historie a úloha učitele dějepisu při formování multikulturní společnosti *

V roce 2003 vydala katedra historie Pedagogické fakulty MU v Brně a Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Brna za podpory International Visegrad Fund sborník příspěvků z meziná-

rodní konference Místo historie a úloha učitele dějepisu při formování multikulturní společnosti. Již z názvu vyplývá, že publikace je adresována zejména učitelům dějepisu a odborníkům zabývajícím se historií. Avšak i učitelé příbuzných předmětů, jakými jsou například zeměpis nebo občanská nauka, zde mohou najít zajímavou inspiraci.

Publikace je členěna na čtyři podkapitoly. Nejprve jsou uvedeny hlavní referáty, další texty jsou rozděleny do tří sekcí. Sborník se skládá celkem ze 43 příspěvků od účastníků z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska.

Hlavní referáty vymezují rámeček konference poměrně široce. Vratislav Čapek porovnává současnou českou situaci v oblasti výuky dějepisu se situací v Evropě a v USA, přičemž se zaměřuje zejména na problematiku globalizace a diverzifikace při výkladu dějepisu. Otázkou, co je to školní dějepis, jaká je jeho koncepce a jaké postavení zaujímá ve škole, zabývá se Zdeněk Beneš. Dalibor Lasovský ve svém referátu vydvihuje institucionální význam obce a školy jako nositele národní identity na cestě do Evropské unie. O proměně postavení Katedry historie na Pedagogické fakultě MU jakožto instituce vzdělávající učitele dějepisu informuje Jaroslav Vaculík.

Již v první sekci je patrná značná různorodost příspěvků, přesto zde můžeme vypořádat tři obsahové linie. První z nich je založena na výzkumu vztahů mezi jednotlivými národy. Na tomto místě je možné zmínit příspěvek Blaženy Gracové, která na výzkumu stereotypů Čechů u polské studující mládeže ukazuje, jak nás Čechy vnímají mladí Poláci. Pro čtenáře je přínosná možnost srovnání, kterou nabízí Denisa Lubischová, jež se zabývá podobnou problematikou, v tomto případě však z pohledu Čechů. Druhá linie je zaměřena více didakticky. Např. Grzegorz Chomici na osobě sv. Vojtěcha ukazuje, jak je možné začlenit multikulturní prvky do výuky dějepisu. Třetí linii zastupují propagátoři zapojení informačních technologií do výuky dějepisu. Darina Vasilová bere internet jako motivační činitel, kterého však lze využít i při běžné výuce. Táž autorka pak spolu s Juliem Alcnaerem prezentuje výsledky výzkumu, který zjišťo-